

digitale nieuwsbrief

Erfgoedvereniging De Driehornick Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Website: www.driehornick.nl

E-mail: info@driehornick.nl

nummer 71

1 augustus 2025

In deze nieuwsbrief:

pagina:

• Van het bestuur	1
• Open Monumentendag	2
• Ontvangen objecten	3
• Digitale boekenmarkt	4
• Boeken te koop bij De Driehornick	4
• Limerick	4
• Website	4
• Fons Linders	5
• Uit onze bibliotheek	6
• Nieuw in onze bibliotheek	7
• Gezien in ons archief	8
• Tijdschriften	9
• Activiteiten van derden	12

VAN HET BESTUUR

Nieuwe activiteit van start in oktober a.s.

Na enkele jaren voorbereiding is het dan nu zover. In oktober start Erfgoedvereniging De Driehornick de cursusmodules van Studiehuis Nuenologie: 'Ken uw dorp Nuenen-Gerwen-Nederwetten'.

Lees meer hierover op onze website. Klik op de onderstaande link (of kies met de rechtermuisknop 'Hyperlink openen').

[Nieuwe activiteit: Studiehuis Nuenologie | Driehornick](#)

Door het grote aantal aanmeldingen voor alle cursusmodules moeten we nieuwe aanmeldingen helaas onder voorbehoud aannemen. We gaan na of we dit jaar nog enkele parallelcursussen kunnen geven of dat we nieuwe inschrijvingen noteren voor volgende seizoenen.

Uiteraard houden we u op de hoogte.

Leden

In juli is het ledenaantal gestegen van 330 naar **332** (268 hoofdbewoners en 64 gezinsleden).

Als nieuwe leden hebben we in juli kunnen inschrijven Harrie en Ria van der Wielen alsmede Herman Guelen.

We wensen hen veel nut en voldoening toe met het lidmaatschap van onze vereniging. Bert Coenen, die namens Vereniging Omwonenden Kasteel Eckart (VOKE) lid bij onze vereniging was, is medio juli overleden. Bert was ook lid van onze werkgroep Paleografie. We wensen familie, vrienden en kennissen veel sterkte en troost toe bij het verwerken van dit verlies.

Wijziging van woonadres, of mailadres?

Wilt u s.v.p. wijzigingen in uw persoonlijke situatie zoals ander woonadres, ander mailadres of gewijzigd telefoonnummer aan ons doorgeven? Immers zo kunnen we contact blijven behouden.

Geef uw wijzigingen door aan secretaris@driehornick.nl (tel. 040-2838472).

Vriendenloterij (herhaling)

Zoals u weet is onze erfgoedvereniging toegelaten tot 'goed doel' van de Vriendenloterij. Dit is heel goed nieuws. Nu kunnen onze leden en belangstellenden die al lid zijn bij de Vriendenloterij onze registratiecode doorgeven aan de Vriendenloterij waardoor onze vereniging een financiële tegemoetkoming ontvangt.

U hoeft dus zelf geen lid te zijn van onze vereniging maar wel van de Vriendenloterij.

U kunt daarvoor contact opnemen met de Ledenservice van de Vriendenloterij door te bellen naar 088-0201020 en onze registratiecode aan uw lidmaatschap van de Vriendenloterij te koppelen. Onze **registratiecode is 22150** (Erfgoedvereniging De Driehornick). Hoe meer mensen zich aanmelden hoe meer financiële ondersteuning onze vereniging kan ontvangen.

Bij voorbaat hartelijke dank.

Bijeenkomst voor leden van werkgroepen

Voor onze 57 leden van werkgroepen organiseren we op **vrijdagmiddag 21 november** een bijeenkomst waarbij men leden van de andere groepen kan ontmoeten.

OPEN MONUMENTENDAG ZONDAG 14 SEPTEMBER 2025

De Open Monumentendag in Nuenen c.a. wordt zondag 14 september gehouden met als thema: ***Creatief met Monumenten***.

Er is een kleurwedstrijd voor kinderen t/m 12 jaar, waarbij er een keuze is uit tien verschillende platen die 'creatief' ingekleurd kunnen worden dan wel met andere materialen bewerkt mogen worden. Enkele weken voor 14 september zijn de kleurplaten verkrijgbaar.

In het Heemhuis is de start van alle activiteiten. Begonnen wordt met een kopje koffie/thee voor de volwassen deelnemers en limonade voor de deelnemende kinderen. Er is een expositie eveneens met het thema 'Creatief met Monumenten'. Er is een wandel- en fietstocht langs de Terugbeeldzuilen. De wandeltocht beperkt zich tot het centrum van Nuenen en is circa 3,5 km lang. De deelnemers aan de fietstocht komen niet alleen in de wijken van Nuenen maar ook in Gerwen en Nederwetten. En daardoor worden circa 17 km afgelegd en 16 Terugbeeldzuilen aangedaan. Onderweg kunnen foto's worden gemaakt met het thema 'Creatief met Monumenten'. De makers van zowel de 'mooiste' kleurplaten als de 'mooiste' foto's krijgen een prijsje.

De deelnemende kinderen kunnen die zondag 14 september bij onze sponsor van deze dag een aardigheid afhalen in supermarkt Jumbo Ton Grimberg in het centrum.

Elke deelnemer (kind of volwassene) krijgt bonnen mee voor een versnapering en een aardigheidje onderweg.

Er zijn ook enkele Monumenten voor belangstellenden opengesteld.

Dus noteer 14 september alvast in uw agenda: van 11 tot 16 uur Open Monumentendag. We hopen u die dag als deelnemer te ontmoeten.

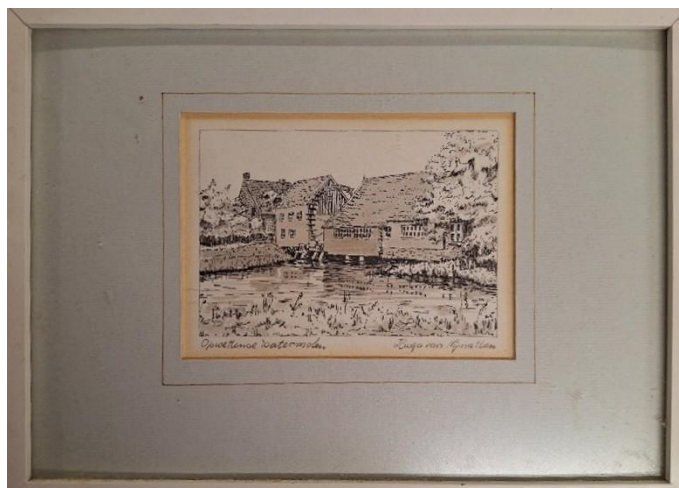
ONTVANGEN OBJECTEN

Van **Annie van Rooij** uit Gerwen ontvingen we oude bidprentjes waaronder ook een van president J.F. Kennedy.

Uit een nalatenschap ontvingen we drie ingelijste etsen.

Van Gogh-kerkje

Opwettense Watermolen

Een Nederlands hervormd kerkje

DIGITALE BOEKENMARKT

Bent u geïnteresseerd in cultureel-historische boeken, kijk dan eens op onze digitale boekenmarkt. Klik dan op onderstaande link (of kies met rechtermuisknop 'Hyperlink openen').

<https://driehornick.nl/wp-content/uploads/2025/07/digitale-boekenmarkt-juli-2025.pdf>.

BOEKEN TE KOOP BIJ DE DRIJEHORNICK

Voor alle boeken die door Erfgoedvereniging De Driehornick zijn uitgegeven en nog te koop zijn, raadpleeg onze website onder tabblad **CONTACT** (bovenste werkbalk) en vervolgens onder **VERKOOP BOEKEN**.

LIMERICK VAN GERARD DE LAAT

Autozegening

De pestoor stu klôr én in vól ornaât
Sproeit hèij wa wèijwàtter, gin óvverdaâd
De Heer veind dè niks
Én dus stuurt Hèij fiks
'n Plénsbuij às 'n zèijknatte toemaât

U kunt deze limerick ook beluisteren door op deze link te klikken, óf met de rechtermuisknop en dan kiezen voor: 'hyperlink openen':

<https://driehornick.nl/nieuws/autozegening/>

WEBSITE

Bezoek regelmatig onze website.

Het is bepaald de moeite waard om onze website regelmatig te bezoeken. Dan blijft u op de hoogte van de interessantste berichten over en van onze vereniging:

www.driehornick.nl

Regelmatig verschijnen er nieuwe verhalen op onze website, zoals deze week het verhaal over Daan Verbaan. Klik op:

<https://driehornick.nl/immaterieel-erfgoed/bijzondere-mensen/daan-verbaan/>

FONS LINDERS

De Fons Lindersboom schiet wortel ...

Ons lid (en begunstiger) Fons Linders schonk onlangs een 25-jaar oude beukenboom aan de inwoners van Nuenen. De rode beuk is geplant op de hoek van de Vincent van Goghstraat en de Smits van Oyenlaan. Fons Linders schonk de boom vanwege het 45-jarig bestaan van zijn zaak 'Fons Linders Tuinmeesters'. Fons staat niet langer zelf aan het hoofd van zijn bedrijf. Jan Verhoeven heeft het al eerder van hem overgenomen. Maar Fons is en blijft wel de oprichter van zijn zaak, zo staat te lezen op het bijbehorende tekstbord!

[foto's: Roland van Pareren]

UIT ONZE BIBLIOTHEEK

Deze maand brengen de bibliothecarissen de volgende boeken onder uw aandacht.

Ten geleide

De familie Raupp is een opvallend artsengeslacht, dat welgeteld twaalf medici heeft voortgebracht, verdeeld over acht generaties. De oudste voorvader was werkzaam als chirurgijn in het Hongaarse Arad, een chirurgijn en twee huisartsen in Bergeijk, een in Raamsdonk, een in Turnhout, een in Muiderberg, een in Sint-Oedenrode, een in Nuenen die naar Eindhoven verhuist, twee in Eindhoven, en thans de achtste generatie in Vlagtwedde.

Als Nederlandse stamvader geldt Friedrich Gottfried Jacob Raupp (1723 - 1793), afkomstig uit het Hongaarse Arad. Hij diende in het Oostenrijkse leger tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog (1740 - 1748) als veldscheerder. Tijdens die oorlog werd zijn legeronderdeel, gevormd door Hongaarse Huzaren, naar de Zuidelijke Nederlanden gezonden. Na afloop van deze oorlog is hij, mogelijk omdat zijn legeronderdeel zich daar ophield, in de omgeving van Bergeijk blijven hangen en werd daar in 1752 als dorpschirurgijn aangesteld.

In Bergeijk vervulden drie generaties Raupp het doktersambt. Zij hebben gedurende honderddertig jaar hun stempel gedrukt op het dorpsleven, in de uitoefening van hun beroep maar ook in maatschappelijke zin. Zij waren vele jaren lid van het Sint-Jorisgilde en bleken goede schutters. Huisarts Frederik August Alexander Raupp werd in 1870 zelfs keizer.

De Rauppen verspreidden zich gaandeweg buiten Bergeijk, waarbij de trouw aan het huisartsenambt opmerkelijk is. Deze trouw wordt weerspiegeld in het familiewapen waaromheen drie zwarte raven. Raven zijn zeer trouw en monogaam. Op het schild vormen drie groene rupsen (Duits: "Raupen") het embleem.

Zij manifesteren zich als huisartsen in Raamsdonk, Turnhout, Sint-Oedenrode, Nuenen en Eindhoven. De laatste telg huisarts Gudrun Raupp heeft de sprong naar het verre Vlagtwedde gewaagd.

Aan de hand van bevolkingsregisters, literatuuronderzoek en raadpleging van de archieven in Eindhoven (RHCE) en Den Bosch (BHIC) is een genealogie samengesteld die pretendeert zo volledig mogelijk te zijn. Langs deze historische structuur, zijn de gebeurtenissen, zoals die werkelijk hebben plaats gevonden, ingepast.

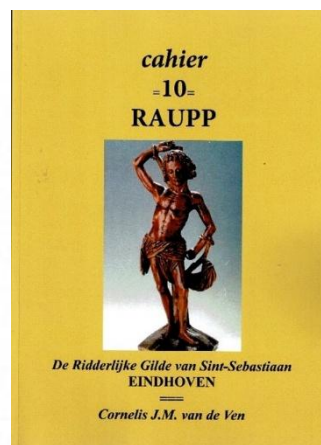
Het aantal Eindhovense gildejaren der Rauppen bedraagt thans 58. Ondanks dit bescheiden aantal jaren was het alleszins de moeite waard aan dit geslacht een Cahier te wijden. Uit het onderzoek door de Bergeijkse heemkundige Wim van Dooremolen, ter gelegenheid van een tentoonstelling over 250 jaar Bergeijkse huisartsen in 2002, en vooral dankzij cultuurschiedkundige Jan Biemans, konden tal van interessante wetenswaardigheden worden ontleend en aan historische gegevens worden gestaafd. Weduwe Joan Raupp bracht met veel toewijding, waar nodig, aanvullende en recente familiegegevens boven tafel.

Ik heb het genoegen hierbij dit Cahier over deze boeiende familie en haar leden te presenteren. Ridder Johan Raupp is ons een jaar geleden overleden en kon helaas zijn bijdrage tot dit Cahier niet meer tastbaar, als een eerbetoon aan zijn veertigjarig ridderschap, ervaren.

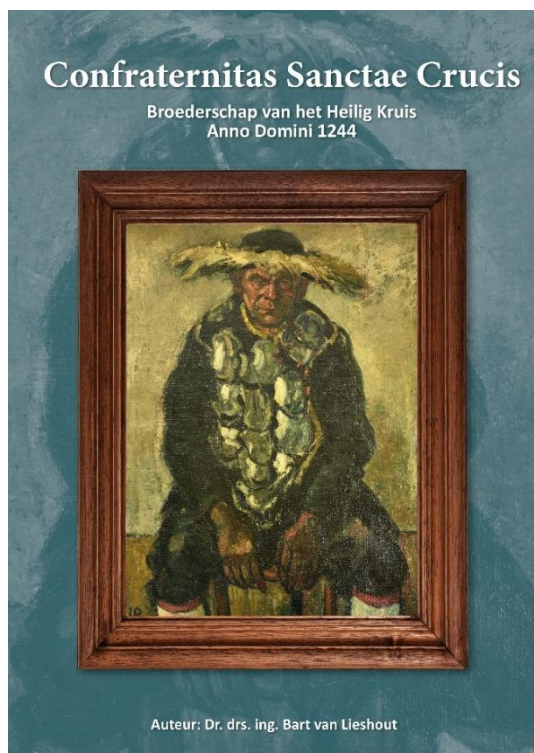
© Eindhoven, 02 oktober 2014, 19 januari 2025

dr.ir. Cornelis J.M. van de Ven

ere-kapitein der Ridderlijke Gilde van Sint-Sebastiaan, Eindhoven

NIEUW IN ONZE BIBLIOTHEEK

Bart komt persoonlijk zijn boek bij het Heemhuis brengen [foto: Ruud Bovens]

Wanneer je in Gerwen deelneemt aan activiteiten zoals o.a. koningsdag, de kermis, een kerkelijk mis zal het je opvallen dat er soms personen in mooie rode en zwarte pakken rondlopen. Dat zijn de gildebroeders en gildezusters van het Heilig Kruisgilde van Gerwen. Dit gilde is in het bezit van een eeuwenoude en rijke geschiedenis, in ieder geval, een rijkere geschiedenis dan is vastgelegd in dit boek. Samenvattend heb ik getracht om de nog bekende en herontdekte geschiedenis vanuit allerlei bronnen en archieven te verzamelen en in een plezierig leesbaar boek te weergeven zodat in ieder geval deze informatie bewaart blijft voor de volgende 775 jaar bestaan van het gilde.

Dr. drs. ing. Bart van Lieshout is in 1989 in Gerwen geboren. Na zijn MBO werktuigbouwkunde, heeft hij zijn Bachelor werktuigbouwkunde aan de Avans in 's-Hertogenbosch behaald, waarna hij bij de Nyenrode Business Universiteit zijn Master in Internationaal Management heeft behaald. Hierna heeft hij naast zijn werk bij ASML een 2e Master in Strategie en Innovatie van de Open Universiteit behaald. En daarna heeft hij in 2022 zijn doctoraat (PhD) behaald aan zijn alma mater, Nyenrode Business Universiteit, in Strategie en Innovatie. Hij schreef diverse geschiedkundige artikelen, o.a. over het Gerwense Heilig Kruisgilde, de Gerwense Kapel, en de familiebanden tussen de Tassin familie en de familie van Oranje. Ook heeft hij zijn eigen genealogische stamboom uitgezocht en beschreven.

GEZIEN IN ONS ARCHIEF

DOOR: JOKE VAN OUWERKERK-VAN ECK

APOSTOLAAT VAN DE WEG

GEBED BIJ DE ZEGENING VAN EEN AUTO OF VOERTUIG VOLGENS HET RITUALE ROMANUM

V. Onze hulp is in de naam des Heren.
R. Die hemel en aarde gemaakt heeft.
V. De Heer zij met u.
R. En met uw geest.

Laat ons bidden: Laat U verbidden, Heer en God, door ons smeken en zegen dit voertuig met Uw heilige arm: stel er Uw heilige Engelen bij aan, opdat zij allen die er in reizen, steeds vrijwaren van en beschermen tegen alle gevaren; en zoals Gij de Ethiopiër, die op zijn wagen zittend de heilige schriften las, door Uw Leviet Philippus geloof en genade hebt geschonken, toon ze ook aan Uw dienaren de weg van het heil, opdat zij, door Uw genade geholpen en steeds bedacht op goede werken, na al de wisselvalligheden van de weg en van dit leven, de eeuwige vreugden verdienen te verwerven. Door Christus onzen Heer. Amen.

Hierna zegening met wijwater.

RIJ-VEILIG-BELOFTE TER ERE VAN ST. CHRISTOFFEL

Heilige Christoffel, we vereren U als beschermer. Maar we mogen alleen dan op bescherming vertrouwen, wanneer we ook zelf willen bijdragen tot een veilig verkeer. Zo vaak is het onze schuld dat er ongelukken gebeuren omdat we onbedachtzaam, slordig en roekeloos zijn. We beseffen te weinig dat we als christen verantwoordelijk zijn voor de veiligheid van allen die we op onze wegen ontmoeten.

APOSTOLAAT VAN DE WEG

Christofoorbeweging
voor veilig verkeer

Heilige Christoffel, Uw bescherming afsmekend, beloven wij daarom uit liefde voor onze medemensen zo veilig mogelijk te rijden.

Wij willen, roekeloosheid en eigengereidheid vermijgend, altijd de regels van het verkeer toepassen, niet uit vrees voor boete, maar uit verlangen naar veiligheid voor onszelf en onze naasten.

Heilige Christoffel, we beloven dat.

Wij willen altijd een gepaste zorg besteden aan onze voertuigen, zodat niemand het slachtoffer wordt van onze nalatigheid.

Heilige Christoffel, we beloven dat.

We willen altijd nuchter achter het stuur zitten en nooit de snelheid onverantwoord opvoeren, om zo te voorkomen dat ons toegeven aan een hartstocht de oorzaak wordt van ongelukken.

Heilige Christoffel, we beloven dat.

We willen als echte christenen, ons altijd en overal bewust zijn van onze zware plicht: bezorgd te zijn voor het leven en de gezondheid van iedereen.

Heilige Christoffel, we beloven dat.

Heilige Christoffel, schraag de zwakheid van onze goede wil met de kracht van Uw voorspraak, en smeeke over onze belofte de zegen af van Hem die gij op uw sterke schouders veilig hebt voortgedragen door alle gevaren: Christus die leeft en heerst in alle eeuwen der eeuwen.

Amen.

TIJDSCHRIFTEN DIE IN MEI/JUNI IN HET HEEMHUIS BINNENKWAMEN

Wij keken deze tijdschriften door en geven hieronder een korte intro van de verhalen.

Ps. Wil je het hele verhaal lezen kom dan naar het Heemhuis

In Brabant nr. 2 juni

Technologie van de toekomst voor Onderzoek van het verleden

Razendsnel. Daarmee is de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie - artificial intelligence of AI - in één woord te vatten. Er worden volop technologieën gemaakt die kunnen denken en leren als mensen. Zelfrijdende auto's? Opsporen van ziektes? Kredietbeoordeling door banken? Allemaal kunstmatige intelligentie. AI kan steeds meer en complexer werk doen, zelfs sneller en nauwkeuriger dan mensen. Dat biedt grote mogelijkheden. Ook de erfgoedsector experimenteert met kunstmatige intelligentie. Zo onderzocht de KB, nationale bibliotheek, of krantenartikelen in haar collecties verbonden kunnen worden met persfoto's bij archiefinstellingen. Het uitzoeken van dergelijke verbanden is monnikenwerk maar werd eenvoudiger door AI, die foto's bij artikelen vergeleek met foto's in de archieven om tot een match te komen. Dit stelt geïnteresseerden in staat om erfgoed van verschillende organisaties in samenhang te bestuderen. Stadsarchief Amsterdam gebruikt een andere vorm van AI, handwritten text recognition, die handgeschreven documenten omzet in leesbare tekst. Doorgaans werk voor vakspecialisten, maar door de inzet van AI kunnen de documenten nu op grote schaal getranscribeerd worden. Een schat aan informatie komt zo beschikbaar voor iedereen die onderzoek wil doen naar de stad.

Hart van Brabant

Eindelijk een biografie voor de grondlegger van Noord-Brabant

In Tilburg ligt het Pieter Vreede-plein, maar als je een willekeurige Brabander vraagt wie Pieter Vreede is, zal dat weinig respons opleveren...

Wellicht komt daar binnenkort verandering in! Op 8 juni is historicus Dirk Alkemade gepromoveerd op een onderzoek naar het politieke leven van Pieter Vreede (1750-1837). De van oorsprong uit Leiden afkomstige textielfabrikant en revolutionair speelde in Brabant een buitengewoon belangrijke rol in de politieke ontwikkelingen aan het einde van de achttiende eeuw.

Het boerenleven Zien met hart en ogen:

Martien Coppens (1908-1981)

Eigenlijk is dit artikel een intro voor de schitterende tentoonstelling die nu te zien is in het Van Gogh Village Museum hier in Nuenen

"Zoo men van verweerde koppen kan spreken, dan hier. De zware arbeid in, krom als de bikkels en de dennen, de zwoeger naar de aarde buigt, de regen en de felle zon, zij bootseerden dit gelaat" (Antoon Coolen).

Veertig jaar na het vertrek van Vincent van Gogh uit Nuenen startte Martien Coppens in 1922 met het fotograferen van het landschap, het leven en werken op het platteland en de mensen uit de Kempen en de Peel.

Coppens was de oudste zoon van een klompenmaker uit Lieshout. Tijdens zijn middelbare schooltijd raakte hij gefascineerd door fotografie. Na zijn studie aan de Bayerische Staatslehranstalt für Lichtbildwesen in München opende Martien Coppens in 1932 een portretatelier en fotozaak in Eindhoven. Coppens wordt wel de beeldhouwer onder de fotografen genoemd. Kenmerkend is zijn beheersing van de techniek: hij was een meester in het doordrukken en tegenhouden bij het vergroten. Hij wilde 'licht-rythme' bereiken: de verdeling van licht-donker. Hij dankte zijn bekendheid vooral aan zijn foto's van Brabantse boerenkoppen, waarvoor hij veel verder ging dan enkel het maken van een portret.

In beeldreeksen van twee tot soms wel tien foto's van dezelfde persoon trachtte Coppens door te dringen tot 'het wezenlijke in de mens: de 'echtheid' Coppens keek als fotograaf naar zijn onderwerpen met hart en ogen.

Martien Coppens liet een indrukwekkend fotografisch oeuvre na, een immense productie van zeventig fotoboeken en talrijke tentoonstellingen in binnen- en buitenland

Heemschut nr. 2 juni 2025

Beter dan sloop

Er zijn veel goede redenen om zuinig te zijn op historische gebouwen en een is de klimaatverandering. Dat is het thema van de nieuwe publicatie 'Beter dan'. Het toont de sterke band tussen erfgoed en duurzaamheid, ondersteunt het architectonisch ontwerp en een eerlijke bouwcalculatie.

Het boek begint bij de actualiteit van het klimaat. De uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) moet drastisch omlaag om de gevolgen van klimaatverandering te beperken. Iedereen moet hieraan bijdragen, ook de bouw- en vastgoedsector. Het moet bovendien snel, want het klimaat houdt geen rekening met treuzelaars. Maar tot nu toe schiet het niet op. Het zogeheten 'CO₂-budget' dat de bouw tot aan 2050 wettelijk nog mag uitstoten, is waarschijnlijk al voor 2030 op. Wat er dan gebeurt, weet niemand, maar het kan een tweede stikstofcrisis worden.

Bouwvoorraad goed benutten

CO₂-reductie lukt niet met alleen ambities en goede bedoelingen, en ook niet met alleen biobased of circulair bouwen. Grote klappen zijn snel nodig. Terwijl we ondertussen als samenleving ook goed moeten kunnen blijven leven. Dan komt het erfgoed als troef in beeld. Of, ruimer gezegd, de volledige 'bestaande voorraad', want voor het klimaat is alle bebouwing van waarde, of ze nu monumentaal is of niet. Vooral de immense naoorlogse en Post 65 bouwproductie kunnen we met nieuwe ogen bekijken.

In Nederland is in het verleden zo veel gebouwd en van zo goede kwaliteit, dat die voorraad nog heel lang volstaat om in vrijwel alle ruimtebehoeften te voorzien. We moeten deze gebouwen dan wel anders, beter en slimmer benutten, goed onderhouden en af en toe grondig renoveren of transformeren. En we moeten stoppen met bruikbare ruimte te vernietigen. We moeten stoppen met slopen.

Nieuwe bestemming gezocht voor glas in loodkunst

Ruim tien jaar geleden is bij herbestemming van het ziekenhuisterrein van de Maria-stichting in Haarlem een reeks ramen van de bekende glazenier Karla Wenckebach behouden. Na enkele vergeefse pogingen het werk te herplaatsen, zoekt Heemschut naar een geschikte nieuwe locatie.

Na langdurige opslag op verschillende plekken in en rondom Haarlem wil de Erfgoedvereniging Bond Heemschut dit erfgoed graag een mooie nieuwe plek geven, bij voorkeur in de regio Haarlem. Het kunstwerk is zeer typisch voor de naoorlogse periode, die we de wederopbouw-periode noemen. Deze wordt gekenmerkt door een ware bouwexplosie. In het kader van de in 1952 door de rijksoverheid ingestelde regeling moest 1,5% van de totale bouwsom van onder andere scholen, ziekenhuizen en overheidsgebouwen besteed worden aan kunst. Men had een sterk idealistisch motief: hedendaagse kunst in de leef- en werkomgeving van mensen brengen, zodat zij op een natuurlijke manier in aanraking komen met kunst waardoor het welzijn wordt verhoogd.

Heemschild St Oedenrode zomer 2025

Helemaal geweid aan de geschiedenis van de baksteen

Onregelmatige kleiklonten

Het gebruik van bouwstenen is waarschijnlijk ongeveer 5000 jaar geleden voor het eerst toegepast in Mesopotamië. In dit Aziatisch rivierenland tussen de Eufraat en de Tigris maakte men veel gebruik van klei als bouw materiaal. Omdat natuursteen en bossen schaars waren, maakten de bouwers van klei onregelmatige grote klonten. Maar gaandeweg ging men over tot vrij kleine stukken van onregelmatige vorm.

De bouwers hadden ontdekt, dat de kleinere vormen sneller en egaler droog werden. Deze keiharde gedroogde stukken werden dan met een papje van klei op elkaar 'gemetseld'.

Zoals altijd kwamen onze voorouders erachter, dat iets beter en mooier kan worden. Zo ontstonden de houten steenvormen. Deze vormen waren meestal kleine houten raampjes. Zij zijn nu in allerlei 'antiekwinkeltjes' te koop als sieraad. De grote klompen kregen mooiere vormen. Het duurde wat langer, maar toch.

Zij dienden voor het metselen van afvoerkanalen waarvoor ongebakken steen niet deugde. In monumentale gebouwen werden de gebakken stenen niet alleen voor muren maar ook voor vloerbedekking gebruikt. Men vervaardigde zo ook grotere reliëfs in gebakken steen die bovendien geglazuurd werden. Een beroemd voorbeeld daarvan is Ishtar-poort Babylon die nu in het Pergamonmuseum in Berlijn staat.

Heem Son en Breugel nr. 2 2025

De eerste naoorlogse dorpsuitbreiding en de rol daarin van architect Geenen

De Eindhovense architecten G. en C.G. Geenen (en L.R.T. Oskam - sinds 1952 'Bureau Geenen & Oskam') waren in Son en Breugel al vóór de Tweede Wereldoorlog welbekend. Reeds in 1938 waren zij actief met het ontwerpen van een nieuwe kerk aan de oude Sonse toren ter vervanging van de te klein geworden middeleeuwse kerk uit 1459. Dat plan werd door de uitbraak van WOII doorkruist. Na de oorlog ontwierpen zij de Sint Petrus' Bandenkerk (anno 1959) en het gemeentehuis (anno 1965). Ook de voormalige R.K. Jongensschool 'De Springplank' aan de Zandstraat (anno 1959, afgebroken in 1999), de vredeskapel aan de Beverlaan (anno 1950), de brandweerkazerne aan de Boslaan (anno 1965, afgebroken in 2007), de voormalige pastorie aan de Nieuwstraat (anno 1964, afgebroken in 2007) en het huis op de hoek Nieuwstraat-Kerkstraat zijn van hun hand. Aldus waren zij de huisarchitecten voor gemeente en parochie.

Erfgoedblad Best 3e kwartaal

Gebroken kleipijpen verraden herkomst

Als je wat meer wilt weten over kleipijpen in vroegere jaren

Onze Erfgoedvereniging telt vele werkgroepen. Eén daarvan is de Werkgroep Archeologie. Bij het leegruimen van een van de ruimten van de heemkamer kwam een doos gebroken kleipijpen en pijpenkoppen tevoorschijn. Nieuwsgierig naar de herkomst deed Frank de Kleyn onderzoek en dook een aantal wetenswaardigheden op. Steek uw licht op met dit verhaal over de kleine historie van pijpen.

Helmonds Heem juli 2025

Koude oorlog en organisatie 'Bescherming Bevolking'

Voor velen van ons:

Nog niet zo lang geleden en toch al een 'verre geschiedenis'.

Na de Tweede Wereldoorlog hielden twee machtige Staten een wapenwedloop. Dat waren de kapitalistische Verenigde Staten en de streng communistische Sovjet-Unie. Zij waren elkaars tegenpolen. Het ontstaan van het 'IJzeren Gordijn' in Europa werd toen een feit. Ook in Nederland ging men zich voorbereiden op de dreiging uit het 'Oosten'. Zo ook Helmond! De Koude Oorlog was begonnen!

ACTIVITEITEN VAN DERDEN

Kasteel Geldrop

BIESplus, kunstestafette in de Peel

Het 50ste sterfjaar van de Peelschilder Marinus Bies (1894-1975) is aanleiding om een reeks tentoonstellingen rond de kunstschilder al dan niet in combinatie met een andere kunstenaar op meerdere locaties in de Peel te organiseren.

Daarmee is BIESplus, een kunstestafette in de Peel een feit. De hoofdtentoonstelling *Geworteld in de Peel* vindt plaats in Galerij-Museum Bies te Aarle-Rixtel, de plek waar Marinus Bies zijn leven lang als kunstenaar werkzaam was. Het initiatief en de coördinatie zijn in handen van een werkgroep, die met het boek *Geschilderd epos van de Peel. Marinus Bies* en in meerdere lezingen deze ietwat in de vergetelheid geraakte kunstschilder met zijn omvangrijke oeuvre weer in de publieke belangstelling wil plaatsen.

De volgende tentoonstellingen zijn in het BIESplus-jaar 2025 te bezoeken:

3 april t/m 26 oktober

Geworteld in de Peel. Marinus Bies

Galerij-Museum Bies, Bosscheweg 15, Aarle-Rixtel

6 april t/m 28 september

Sfeer van de Peel. Marinus Bies & Helma Veugen, schilderijen en grafiek

Museum Klok & Peel, Ostaderstraat 23, Asten

medio mei t/m 26 oktober

Natuur van de Peel. Marinus Bies & Michel van der Heijden

De Peelkiosk in Buitencentrum De Pelen, Moostdijk 15, Ospel

11 mei t/m 26 oktober

Leven rond de Peel. Marinus Bies & Hein van Well

Museum De Peelstreek, Ysselsteynseweg 113, Ysselsteyn

16 augustus t/m 5 oktober

Mensen uit de Peel. Marinus Bies, Martien Coppens, Marinus Dillen

Kunstopodium 't Oude Raadhuis, Heuvelplein 8, Beek en Donk

4 september t/m 26 oktober

Licht op de Peel. Marinus Bies & Pieter Verstappen

Museum Peel & Maas, Aan de Koeberg 3, Helden

Kijk voor openingstijden en nadere informatie op de website van desbetreffende museum/instelling.

Sfeer van de Peel

in het kader van BIESplus, kunstestafette in de Peel

Martien Coppens

Tot 15 september is in Van Gogh Village Museum Nuenen een prachtige tentoonstelling met werk van fotograaf Martien Coppens te zien. Voor de samenstelling van de tentoonstelling trad Emy Thorissen namens de Brabant-Collectie op als curator. Nooit eerder werd het werk van Coppens op deze manier geëxposeerd.

Met dank aan ruimtelijk en grafisch ontwerper en kunstenaar Ben van Kernenade. Het is al de derde tentoonstelling die Ben heeft gemaakt, ingericht als succesvolle ontwerper, opgeleid aan de Design Academy Eindhoven.

Coppens legde in de jaren dertig en veertig van de vorige eeuw het **boerenleven**, de **huisnijverheid** en **mensen** vast, zoals Van Gogh ze gezien zou kunnen hebben. In ieder geval zoals hij ze omschreven heeft in zijn vele brieven uit Nuenen, getekend en geschilderd. Er is voor de expositie een selectie gemaakt van locaties en mensen in en om de directe omgeving van Nuenen. De geselecteerde foto's op deze tentoonstelling tonen een sterke verwantschap met de schilderijen, tekeningen en schetsen van Van Gogh'.

De sfeer is heel invoelbaar, en vooral de zwart-wit presentatie zorgt voor een sterk beeld, met name in de **portretfoto's**; Martien Coppens maakte van één persoon soms wel zes tot tien foto's vanuit exact hetzelfde standpunt. Je ziet de verschillende portretten als een film in slow motion voorbijkomen.

Boer **Nard Vogels** aan het maaien met handzeis. Eindhoven (omgeving Vlokhoven), circa 1935-1940. Foto > Martien Coppens. © Nederlands Fotomuseum, Rotterdam. Brabant-Collectie, Tilburg University.

Nuenense beelden

- Er is ook een gereconstrueerde DOKA donkere kamer in de tentoonstelling met allerlei materialen en voorwerpen, zoals Martien ze ook uitkoos.
- Sinds zijn dood in 1986 zijn belangrijke onderdelen (foto's, negatieven) van zijn nalatenschap door zijn erfgenamen ondergebracht bij de Brabant-Collectie. Op de wisselexpositie herkennen we ook Nuenense landschappen en personen. Familieleden van Coppens lieten bij de opening weten dat dit de mooiste tentoonstelling van zijn werk was die zij gezien hadden.

EN TOT SLOT

Ons mooie Heemhuis (met rechts nog 'het oudje', inmiddels gekapt) waar u op dinsdagochtend kunt binnenlopen en op woensdagavond na afspraak uw historische studie kunt verrichten.